

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 52310/12

Çetin EYE / Türkiye

Başkan

Valeriu Griçco,

Hâkimler

Ivana Jelić,

Darian Pavli,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 2 Nisan 2019 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölümü), 23 Mayıs 2012 tarihli başvuru ile davalı Hükümet tarafından sunulan görüşler ve başvuran tarafın bu görüşlere

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2020. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

verdiği cevaplar dikkate alınarak yapılan müzakereler neticesinde aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAYLAR

1. Başvuran Çetin Eye 1984 doğumlu Türk vatandaşı olup, Adana'da ikamet etmektedir. Başvuran, Mahkeme önünde Adana Barosuna bağlı Avukat C. Tabak tarafından temsil edilmiştir.

2. Türk Hükümeti ("Hükümet") ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

3. Davanın kendine özgü koşulları, taraflarca ifade edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir.

4. Başvuran ve başka bir kişi, 3 Ocak 2008 tarihinde, yasa dışı bir örgüt lehine propaganda yaptığı kanısına varılan bir derginin yirmi nüshasını ellerinde bulundurmaları sebebiyle polis tarafında yakalanmışlardır. Başvuran, ertesi gün tutuklanmıştır.

5. *Yurtsever Gençlik* başlıklı söz konusu dergi, PKK'nın (Kürdistan İşçi Partisi, yasa dışı silahlı örgüt) faaliyet ve stratejisiyle ve aynı zamanda üyelerinin hayatlarıyla ilgili makaleler içermektedir. Bazı PKK üyelerinin fotoğrafları da bu dergide yer almaktadır.

Derginin 8. sayfasında HPG'nin (PKK'nın bir kolu) bir açıklaması yayınlanmıştır; söz konusu açıklama aşağıdaki şekildedir:

" Türk Hava Kuvvetleri (...) tarafından 16 Aralık 2007 tarihinde yapılan hava harekâtı (...) hava savunma bataryalarımızın etkin direnişiyle engellendi. Savaş uçakları kahramanlıkla ve gerillalarımız tarafından kararlılıkla püskürtüldü. Askeri hedeflere yaklaşamayan uçaklar, daha sonra savunmasız köylere saldırdı. (...) hava

savunma bataryalardan sorumlu olan gerillalarımızı selamlıyoruz ve gösterdikleri cesaret ve kahramanlıktan dolayı onları tebrik ediyoruz. "

Derginin 30 ve 34. sayfalarında PKK'nın sözde komutanının bir röportajı yayınlanmıştır; söz konusu röportajın bazı kısımları aşağıdaki şekildedir:

" Şunu söylemek gerekir: kürdistan'ın gerillaları dünyadaki en sadık gerillalardır (...) Düşünülemez zorluklar yaşadılar, etkileyici fedakarlıklarda bulundular (...) Bu anlamda, kürdistan toprakları gerillalara üstün gelmedi, kürdistan'ın zorlukları gerillalara üstün gelmedi, gerillalar kürdistan'ın zorluklarını yendi. "

"On yıldır, hatta birkaç yıllık birkaç yıldır devam eden savaş, bana hayatım boyunca ulaşamayacağım bir gelişme yaşattığımı söyleyebilirim. Savaş bana, sıradan bir sivil hayatta, hatta bir yüzyılda bile ulaşamayacak bir olgunluk, bilinç ve bir deneyim verdi. Savaş daha büyük bir özgüven verir (...) Örneğin, her yerde her şeyi yapabilirsin, her şeyi yaşayabilirsin (...) Bireyde büyük bir özgüven geliştirir. En azından ben öyle hissediyorum. Yani, geçmişin gençliği ve deneyimsizliğinden sonra, kendimi daha olgun bir savaşçı gibi hissediyorum (...)"

"Bizi güneye boğmaya çalıştıklarında, (...) gerillalarımız Türkiye'nin içine, Karadeniz veya Akdeniz bölgelerinden Kırıkkale'ye doğru ilerliyorlar. Şimdi gerillalarımız Türkiye'deki Türk devletini vurmaktadırlar. "

"Zor bir yaşam olsa bile, gerilla yaşamının sıradan bir askeri yaşam gibi [tamamen kurak] bir yaşam olduğunu düşünmemeliyiz. Birçok kişi "bir gerilla yaşamı fevri ve şiirseldir" der. Bu gerçekten de böyle. Güçlükleriyle birlikte, duyguları, düşünceleri, doğayı, insanoğlunu ve büyük sorunları ilgilendiren coşkun bir hayat. "

6. Adana Cumhuriyet Başsavcılığı, 18 Ocak 2008 tarihli bir iddianameyle, başvurunu bir terör örgütü lehine propaganda yapmakla suçlamaktadır. Savcılık bu bağlamda, başvurunun PKK ve aynı zamanda bu örgütün üyeleri ve lideri lehine propaganda yapan fotoğraflar ve makaleler içeren bir dergi dağıttığını ileri sürmektedir.

7. Adana Ağır Ceza Mahkemesi, 12 Mayıs 2008 tarihinde, başvurunu, atılı suçtan suçlu bulmuştur ve 3713 sayılı Kanun'un 7. maddesinin 2. fıkrası uyarınca on ay hapis cezasına mahkûm edilmesine karar vermiştir. Adana Ağır Ceza Mahkemesi, bu bağlamda, ilgilinin PKK'yı ve üyelerini

öven ve bunların silahlı faaliyetlerini yücelten fotoğraf ve makaleler yayımlayan bir derginin nüshalarını satıp dağıttığını ve bu derginin açıkça bu örgüt lehine propaganda yaptığını tespit etmiştir. Adana Ağır Ceza Mahkemesi ayrıca, başvuranın daha önce geçirdiği tutukluluk süresini dikkate alarak ilgilinin serbest bırakılmasına karar vermiştir.

8. Yargıtay, 21 Aralık 2011 tarihinde, Ağır Ceza Mahkemesinin kararını onamıştır.

B. İlgili İç Hukuk Kuralları

9. 12 Nisan 1991 tarihinde yürürlüğe giren, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 7. maddesi aşağıdaki şekildedir:

"(...)

[Yukarıdaki fıkra uyarınca] meydana getirilen örgüt mensuplarına yardım edenlere ve örgütle ilgili propaganda yapanlara fiilleri başka bir suç oluştursa bile ayrıca bir yıldan beş yıla kadar hapis ve elli milyon liradan yüz milyon liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. (...)

(...)

Yukarıdaki fıkralarda belirtilen fiillerin 5680 sayılı Basın Kanununun 3 üncü maddesindeki mevkuteler vasıtasıyla işlenmesi halinde, ayrıca sahiplerine de; mevkute bir aydan az süreli ise, bir önceki ay ortalama fiili satış miktarının, aylık veya bir aydan fazla süreli ise bir önceki fiili satış miktarının (...), yüzde doksanı kadar adli para cezası verilir. (...) Ancak bu para cezaları yüzmilyon Türk lirasından az olamaz. Bu mevkutelerin sorumlu müdürlerine, sahiplerine verilecek cezanın yarısı uygulanır ve altı aydan iki yıla kadar hapis cezası hükmolunur. "

10. 18 Temmuz 2006 tarihinde yürürlüğe giren 5532 Sayılı Kanun ile değiştirilen 3713 Sayılı Kanun'un 7. maddesi aşağıdaki şekildedir:

" (...)

Terör örgütünün propagandasını yapan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır. Ayrıca basın ve yayın organlarının suçun işlenişine iştirak etmemiş

olan sahipleri ve yayın sorumluları hakkında da bin günden on bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Ancak, yayın sorumluları hakkında, bu cezanın üst sınırı beş bin gündür. (...)"

11. 30 Nisan 2013 tarihinde yürürlüğe giren 6459 sayılı Kanun tarafından yapılan değişiklikten itibaren, söz konusu hüküm şunu öngörmektedir:

" (...)

Terör örgütünün; cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (...)"

ŞİKÂyetLER

12. Başvuran, Sözleşme'nin 10. maddesini ileri sürerek, hakkında verilen mahkûmiyet kararının ifade özgürlüğü hakkını ihlal ettiğini iddia etmektedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

13. Başvuran, Sözleşme'nin 10. maddesini ileri sürerek, hakkında başlatılan ceza yargılamasının ifade özgürlüğü hakkını ihlal ettiğini iddia etmektedir.

14. Hükümet, somut olayda, ihtilaf konusu müdahalenin, 3713 sayılı Kanun'un 7. maddesinin 2. fıkrasıyla öngörüldüğünü ve ulusal güvenliğin sağlanması, toprak bütünlüğünün korunması, kamu düzeninin korunması ve suçun önlenmesi gibi meşru amaçlarını taşıdığını ileri sürmektedir. Hükümet, ayrıca, şiddet faaliyetlerini onaylayıcı ve teşvik edici nitelikte olan derginin içeriği bakımından, söz konusu müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli ve izlenen meşru amaçlarla orantılı olduğu kanısındadır.

15. Başvuran, söz konusu derginin olayların meydana geldiği tarihte yasak olmadığını ve yakalandığı tarihte bu derginin içeriğinden haberdar olmadığını iddia ederek, hakkında verilen mahkûmiyet kararına karşı çıkmaktadır. Başvuran, derginin, kendisine eşlik eden kişinin çantasında bulunan sayılarına atıfta bulunarak, bunları satmaya çalışmadığını eklemektedir.

16. Mahkeme, başvuranın mahkûmiyetinin ilgilinin ifade özgürlüğü hakkını kullanmasına ilişkin bir müdahale olduğu, bu müdahalenin kanunla, yani 3713 sayılı Kanun'un 7. maddesinin 2. fıkrasıyla öngörüldüğü ve Sözleşme'nin 10. maddesinin 2. fıkrası bakımından ulusal güvenliğin sağlanması, toprak bütünlüğünün ve kamu düzeninin korunması ve suçun önlenmesi gibi meşru amaçlar izlediği hususlarının taraflar arasında tartışma konusu olmadığını gözlemlemektedir.

17. Mahkeme, müdahalenin gerekliliğiyle ilgili olarak, ifade özgürlüğü konusundaki içtihatlarından doğan ve bilhassa *Bédat/İsviçre* ([BD], No. 56925/08, 48. paragraf, 29 Mart 2016) ve *Faruk Temel/Türkiye* (No. 16853/05, 53 ila 57. paragraflar, 1 Şubat 2011) kararlarında özetlenen ilkeleri hatırlatmaktadır.

18. Mahkeme, somut olayda, başvuranın bir derginin sayılarını dağıtması ve satması nedeniyle mahkûm edildiğini kaydetmektedir. Mahkeme, ilgilinin, isnat edilen olayların dayanaksız olduğu iddiasını desteklemek için hiçbir unsur sunmadığını gözlemlemektedir. Mahkeme daha sonra söz konusu derginin genel olarak bir terör örgütü, bu örgütün üyeleri ve eylemi hakkında yazılar içerdiğini gözlemlemektedir. Mahkeme, özellikle, derginin 8 ve 30 ila 34. sayfalarında, yasa dışı silahlı bir örgütün eylemini ve bu örgüte üye kişilerin savaştı yaşamını ve mücadelelerini onaylayıcı ve övücü ifadelerle sunduğunu tespit etmektedir (yukarıdaki 5. paragraf). Bu nedenle Mahkeme, ihtilaf konusu derginin şiddeti öven kısımlar içerdiği kanaatindedir (*Sürek/Türkiye* (No.1) [BD], No. 26682/95,

62. paragraf, AİHM 1999-IV, ve *Gerger/Türkiye* [BD], No. 24919/94, 50. paragraf, 8 Temmuz 1999).

19. Yukarıda belirtilenler bakımından, Mahkeme, ihtilaf konusu müdahalenin Sözleşme'nin 10. maddesinin 2. fıkrasına uygun olduğu ve başvuranın, tutuklanması nedeniyle cezaevinde geçirdiği dört aylık süreyi dikkate alarak, söz konusu müdahalenin yukarıda sözü edilen meşru amaçlarla orantılı olduğu kanaatindedir.

20. Dolayısıyla Mahkeme, başvurunun, Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının (a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, Oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilerek, 9 Mayıs 2019 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Valeriu Grițco
Başkan